

رابطه ویژگی های شخصیتی و هیجان خواهی با شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجد سلیمان

آرین حاتمی غریبوند*
بهنام مکوندی^۲

چکیده

هدف از انجام این پژوهش تعیین رابطه بین ویژگی های شخصیتی و هیجان خواهی با شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجد سلیمان بود. به همین منظور، ۳۰۰ نفر با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهشی عبارت بودند از: پرسشنامه شخصیت فرم کوتاه (نتو)، پرسشنامه هیجان خواهی (زاگرمن) و مقیاس شادکامی آکسفورد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش همبستگی پیرسون، رگرسیون چندگانه استفاده گردید. یافته های پژوهش نشان دادند که بین ویژگی های شخصیتی و هیجان خواهی با شادکامی در هواداران همبستگی های ساده و چندگانه وجود دارد. مؤلفه روان رنجوری با احساس شادکامی رابطه معنی دار منفی و سایر ویژگی های شخصیتی (برون گرایی، گشودگی به تجربه (انعطاف پذیری)، توافق پذیری (سازگاری) و وجدانی بودن (وظیفه شناسی) با شادکامی رابطه معنی دار مثبت دارد. همچنین، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای روان رنجور خویی، برون گرایی، گشودگی به تجربه (انعطاف پذیری)، توافق پذیری، وجدانی بودن و هیجان خواهی پیش بینی کننده ی شادکامی هستند.

واژه های کلیدی: ویژگی های شخصیتی، هیجان خواهی، شادکامی

۱. دانش آموخته ی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

Arian.hatamigharibvand@gmail.com

۲. استادیار گروه روانشناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران (نویسنده مسئول) Makvandi_b@yahoo.com

مقدمه

امروزه، فوتبال پرطرفدارترین و محبوب‌ترین ورزش در اغلب کشورها محسوب می‌شود تا آنجا که بسیاری از کشورهای جهان آن را در ردیف ورزش ملی خود قرار داده‌اند. لبریز بودن ورزشگاه‌ها از تماشاگران در دیدارهای داخلی، ملی، قاره‌ای و جهانی و برخوردار بودن رقابت‌ها از بینندگان چند میلیونی تلویزیونی، فوتبال را به مردمی‌ترین ورزش جهان تبدیل کرده است. در کشور ما نیز فوتبال، رایج‌ترین و پرطرفدارترین ورزش است و در مقایسه با تمامی ورزش‌ها بیشترین تعداد ورزشکار و طرفدار را به خود اختصاص داده است. حضور جمعیت مشتاقان ورزش در مسابقات ورزشی و هواداران متعصب و پر و پا قرص باعث شده که این ورزش به عنوان صنعتی پرطرفدار و پردرآمد شناخته شود. عده زیادی از هواداران از راه‌های دور و نزدیک به تماشای مسابقات این رشته جذاب ورزشی می‌روند تا به تشویق تیم مورد علاقه خود بپردازند، ساعت‌ها پشت درب‌های بسته ورزشگاه منتظر می‌مانند و با پوشیدن شال و لباس تیم مورد علاقه، حمایت خود را از آن‌ها اعلام می‌کنند (ساعت چیان، الهی، ناظمی و علیزاده، ۱۳۹۰).

نظریه ویژگی‌های شخصیتی^۱ یکی از مهمترین محدوده‌های نظری در مطالعه شخصیت است. براساس این نظریه، شخصیت افراد از خصوصیات و صفات گسترده‌ای ترکیب یافته است (تولین برادی^۲، ۱۹۹۸، به نقل از بهروزیان، ۱۳۸۵). منظور از ویژگی یک خصوصیت نسبتاً پایدار است که باعث می‌شود افراد به شیوه‌های خاصی رفتار کنند. نظریه ویژگی‌های شخصیت برخلاف سایر نظریه‌های شخصیت مانند نظریه‌های روانکاوانه و انسان‌گرایانه، بر تفاوت‌های بین افراد تمرکز دارد (وستبورک کیرک^۳، ۲۰۰۳، به نقل از گروسی فرشی و بخشی پور، ۱۳۹۲). ترکیب و تعامل ویژگی‌های مختلف است که شخصیت یک فرد را تشکیل می‌دهد و این برای هر شخص، یگانه و منحصر به فرد است (زلامکی داویس^۴، ۱۹۸۷، به نقل از معتمدی پور، ۱۳۸۷).

نظریه ویژگی‌های شخصیتی بر تعیین و اندازه‌گیری خصوصیات فردی شخصیت تمرکز دارد (گارنر فورد^۵، ۲۰۰۳، به نقل از بهروزیان، ۱۳۸۵). هیجان خواهی^۶ به عنوان یکی از صفات شخصیتی انسان، محور توجه بسیاری از روان‌شناسان امروزه قرار گرفته است. زاگرمین به عنوان یکی از این روان‌شناسان هیجان خواهی را این گونه تعریف می‌کند: «میل به هیجان‌ها و تجربیات متنوع، تازه، پیچیده و شدید و تمایل به مخاطره جویی بدنی، اجتماعی، قانونی و مالی به خاطر چنین تجربه‌ای است، بنابراین تعریف زاگرمین، فرد هیجان خواه ترجیح می‌دهد».

1. personality characteristics
2. Tolin Brady
3. Westborck Kirk
4. Zlamkie Davis
5. Garner Ford
6. sensation seeking

دهد که دارو مصرف کند، سیگار بکشد، الکل بنوشد، سریع رانندگی کند، به آمیزش جنسی مکرر پردازد، قمار بازی کند، دست به مخاطرات جسمانی بزند و به مکان‌های خطرناک برود (شولتز و شولتز، ۲۰۰۵). از لحاظ شخصیتی نیز به صورت خودمحور و برون‌گرا هستند، خودمختارند، جسورند، ناهم‌رنگ با جماعت هستند، جلوی هیجانات خود را نمی‌گیرند. از لحاظ شناختی نمادها و شکل‌ها را سریع‌تر تشخیص می‌دهند و تحریک دیداری پیچیده را ترجیح می‌دهند، آنها نگرش‌های مذهبی و سیاسی آزاداندیشانه‌تری دارند، ابهام را بهتر تحمل می‌کنند، از لحاظ نگرش‌های جنسی آسانگیرترند و از لحاظ خودکامگی پایین‌تر هستند و به محرک‌های تازه پاسخ‌های فیزیولوژیکی نیرومندتری نشان می‌دهند (شولتز و شولتز، ۲۰۰۵). شادی نیز یکی از جوانب شخصیت انسان و یکی از هیجانات اساسی او می‌باشد، لذا هر کسی به فراخور خود آن را تجربه می‌نماید. اما تعریف شادی به سادگی تجربه آن نیست. افلاطون در کتاب جمهوری به سه عنصر در وجود انسان اشاره می‌کند که عبارتند از قوه عقلی یا استدلال، احساسات و امیال^۱. افلاطون شادی را حالتی از انسان می‌داند که بین این سه عنصر تعادل و هماهنگی وجود داشته باشد (دیکی^۲، ۱۹۹۹). ارسطو شادی را زندگی معنوی می‌داند (آیزنک^۳ و آیزنک، ۱۹۹۵). جان لاک^۴ و جرمی بنتام^۵ (۲۰۰۱)، به نقل از نوری، عابدی و علی پور، ۱۳۸۵) معتقدند که شادی مبتنی بر تعداد وقایع لذت بخش است (آیزنک و آیزنک، ۱۹۷۷) آرجیل و لو (۲۰۰۱) شادی را ترکیبی از وجود عاطفه مثبت، فقدان عاطفه منفی و رضایت از زندگی^۶ می‌دانند. جامع‌ترین و در عین حال عملیاتی‌ترین تعریف شادکامی^۷ را وینهوون^۸ (۱۹۸۸)، به نقل از حقیقی و همکاران، ۱۳۸۵) ارائه می‌دهد. به نظر او، شادکامی به قضاوت فرد از درجه یا میزان مطلوبیت کیفیت کل زندگی خود را دوست دارد. به عبارت دیگر، شادکامی به این معناست که فرد چه قدر زندگی خود را دوست دارد. شادکامی با ابعاد مختلف شخصیت که شامل بُعد شناختی، اجتماعی، هیجانی، جسمانی است رابطه دارد. در بُعد شناختی، کنترل درونی، خوش بینی، هدفمندی و خلاقیت و در بُعد اجتماعی، برون‌گرایی، نوع دوستی، توافق اجتماعی و ارتباط مثبت با دیگران با شادکامی همبستگی مثبت دارد. در بُعد عاطفی، شادمانی با ثبات هیجانی، عزت نفس و خودکارآمدی و در بُعد جسمانی با سلامت سیستم ایمنی رابطه دارد (مرادی و همکاران، ۱۳۸۴)، به نقل از حقیقی و همکاران، ۱۳۸۵).

1. Shoultz and Shoultz
2. reason, emotions and appitites
3. Dickey
4. Izenk
5. John Locke
6. Jeremy Bentham
7. negative affect
8. life satisfaction
9. happiness
10. Veenhoven

تحقیقی که گروسی و همکاران (۱۳۹۲) به بررسی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و احساس شادکامی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز پرداختند، نتایج نشان داد که شادکامی با ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، دلپذیر بودن و با وجدان بودن رابطه مثبت و معنی‌دار و با بُعد روان‌نژند‌گرایی رابطه منفی و معنی‌دار دارد. همچنین با بُعد انعطاف‌پذیری ارتباط معنی‌دار بدست نیامد و تفاوت معنی‌داری در میزان شادکامی به تفکیک جنسیت و رشته تحصیلی وجود ندارد حال آنکه از لحاظ میزان احساس شادی در فرهنگ‌های مختلف تفاوت‌هایی وجود دارد.

در تحقیقی که رضوان، بهرامی و عابدی (۱۳۹۱) به نقل از گروسی و همکاران، (۱۳۹۲) به بررسی تأثیر تنظیم هیجان بر شادکامی و نشخوار فکری دانشجویان پرداختند، نتایج نشان داد که ارزیابی هیجان پیش از ایجاد آن افزون بر اینکه از بروز هیجان‌های شدید در هنگام رویارویی فرد با یک موقعیت هیجانی منفی پیشگیری می‌کند مانع کاهش چشمگیر شادمانی فرد پس از حادثه هیجانی می‌گردد و نشخوارهای فکری او را نیز که پس از بروز هیجان پدید می‌آید کمتر می‌سازد. همچنین سرکوب هیجان به دلیل کاهش منابع شناختی بر افزایش توجه مبتنی بر خود، فراوانی افکار و در نتیجه نشخوار فکری را زیاد می‌کند. همچنین باعث احساس ناتوانی برای رویارویی با منابع بیرونی و در نتیجه کاهش شادکامی می‌شود.

در تحقیقی که عظیم‌زاده پارسا، حسینی مهر و رحمانی (۱۳۹۰) به بررسی ارتباط بین مؤلفه‌های مدل پنج‌عاملی شخصیت و شادکامی در دانشجویان پرداختند نتایج نشان داد که شادکامی با بعد روان‌رنجوری همبستگی معنی‌دار منفی و با سایر ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی، انعطاف‌پذیری، دلپذیری و مسئولیت‌پذیری) همبستگی معنی‌دار مثبت دارد.

در تحقیقی که نصری و دماوندی (۱۳۹۰)، به نقل از گروسی و همکاران، (۱۳۹۲) به رابطه ویژگی‌های شخصیتی و پرخاشگری در تماشاچیان فوتبال پرداخت، نتایج نشان داد که (۱) گروه تماشاچیان متعصب دارای رفتارهای پرخاشگرانه بیشتری هستند، (۲) تماشاچیان دارای عزت نفس پایین، احساسات و رفتارهای پرخاشگرانه بیشتری بروز می‌دهند، (۳) تماشاچیان هیجان‌خواه بالاتر همانندسازی تیمی بیشتری بروز می‌دهند، (۴) بین ویژگی‌های هیجان‌خواهی با رفتارهای خصمانه رابطه مثبت وجود دارد و (۵) بین رفتارهای سمی الگوی رفتاری A و انواع مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیتی و پرخاشگری در تماشاچیان فوتبال رابطه مثبت وجود دارد. جنسون^۱ و همکاران (۲۰۰۶)، به نقل از حسینی و همکاران، (۱۳۹۲) در تحقیقی که به رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و پرخاشگری پرداختند، به این نتیجه رسیدند که بین مشخصه هوشیاری و پرخاشگری رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین دلپذیری و پرخاشگری در زمانی که سطح هوشیاری پایین باشد، رابطه مثبتی دیده می‌شود.

فیلهو^۲ و همکاران (۲۰۰۵)، به نقل از ساعت‌چیان و همکاران، (۱۳۹۰) در تحقیقی که با عنوان مقایسه ویژگی‌های شخصیتی بین ورزشکاران سطح بالای برزیلی و غیرورزشکاران انجام دادند

1. Jenson

2. Filho

دریافتند که بین ورزشکاران رشته‌های انفرادی (شنا و جودو) و رشته‌های تیمی (والیبال و بسکتبال) از لحاظ ویژگی‌های شخصیتی بازداری، تحریک‌پذیری، پرخاشگری، خستگی‌پذیری، شکایت‌های جسمانی و نگرانی‌های سلامتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. آنها بیان کردند بین ورزشکاران سطح بالا و غیرورزشکاران از لحاظ این نوع ویژگی‌های شخصیتی تفاوت معنی‌داری مشاهده شده است.

در تحقیقی که پرنگار^۱ (۲۰۰۴) انجام داد نتیجه نشان داد که ارتباط قوی بین شادکامی و سلامت روانی وجود دارد.

لایمارویننه^۲ (۲۰۰۴)، به نقل از گروسی فرشی و بخشی پور، (۱۳۹۲) تحقیقی روی بازیکنان بسکتبال، فوتبال و هندبال انجام داد و به این نتیجه رسید که رفتارهای خشونت‌آمیز در رقابت‌های ورزشی به سطوح پرخاشگری خود ورزشکار بستگی دارد نه رشته ورزشی خاص. وی در این پژوهش ثابت کرد که مربی و هم‌تیمی‌ها می‌توانند از عوامل اثرگذار در بروز پرخاشگری باشند.

مکسول و جاناتان^۳ (۲۰۰۴)، به نقل از گروسی فرشی و بخشی پور، (۱۳۹۲) در تحقیقی که روی ورزشکاران رشته‌های مختلف ورزشی انجام دادند به این نتیجه رسیدند که رفتار پرخاشگری در بین ورزشکاران تفاوت معنی‌داری دارد، همچنین رابطه معنی‌داری بین پرخاشگری ورزشکاران و نوع رشته ورزشی وجود دارد.

در تحقیقی که آلبرتکس^۴ (۲۰۰۳) انجام داد نتیجه نشان داد که تجربه استرس، احساس شادکامی را کاهش می‌دهد. یعنی هر چه فرد استرس بیشتری را تجربه کند احساس شادکامی‌اش کاهش می‌یابد، یعنی هر چه فرد استرس بیشتری را تجربه کند، از میزان شادکامی او کاسته می‌شود و سلامت روانی او مورد تهدید قرار می‌گیرد.

ویلی^۵ و همکاران (۲۰۰۳)، به نقل از گروسی فرشی و بخشی پور، (۱۳۹۲) به بررسی ویژگی‌های شخصیتی ورزشکاران رشته‌های مختلف پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ورزشکاران رشته‌های فوتبال نسبت به رشته‌های بسکتبال، راگبی و ساکر از ثبات بیشتری برخوردارند، اما از لحاظ بُعد برون‌گرایی، ورزشکاران رشته‌های بسکتبال، راگبی و ساکر نسبت به فوتبال‌بازها برون‌گراتر بودند. با توجه به تحقیقات انجام شده این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا بین ویژگی‌های شخصیتی و هیجان‌خواهی با شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان رابطه وجود دارد؟

1. perengar
2. Laimarueine
3. Maxooll & Janathan
4. Albertex
5. Willie

روش تحقیق

جامعه آماری، نمونه آماری و نمونه گیری

در این پژوهش جامعه آماری شامل کل هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان بود که عضو کانون هواداران بودند و تقریباً در اکثر بازی های تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان حضور داشتند، انتخاب گردیدند. در این پژوهش از بین هواداران عضو کانون باشگاه ۳۰۰ نفر بصورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. متغیرهای مورد بررسی شامل ویژگی های شخصیتی، هیجان خواهی و شادکامی است. در این تحقیق ویژگی های شخصیتی و هیجان خواهی متغیرهای پیش بین و شادکامی متغیر ملاک می باشد. جامعه آماری در نظر گرفته شده تماشاگران ورزشگاه بهنام محمدی مسجدسلیمان است و نمونه گیری به شکل در دسترس می باشد که از هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان به عمل آمد.

ابزارها

در این تحقیق که با هدف بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و هیجان خواهی با شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان بود. بدین منظور از پرسشنامه های شخصیت فرم کوتاه (نئو)، پرسشنامه هیجان خواهی (زاگرمن) و مقیاس شادکامی (آکسفورد) استفاده شد.

پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی نئو

پرسشنامه NEOPI-R، یکی از آزمون های شخصیتی است که براساس تحلیل عوامل ساخته شده است و از جدیدترین ابزارها در زمینه شخصیت است که توسط مک کری و کاستا در سال ۱۹۸۵ تحت عنوان پرسشنامه شخصیتی NEO معرفی شد. فرم تجدید نظر شده این پرسشنامه توسط همان مؤلفین تحت عنوان فرم تجدید نظر شده پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی نئو ارائه شده است (سید محمدی، ۱۳۸۱). فرم بلند این پرسشنامه در ۲۴۰ عبارت، به منظور اندازه گیری پنج عامل یا حیطه اصلی روان نژندی، برونگرایی، گشودگی به تجربه (انعطاف پذیری)، توافق پذیری (دلپذیر بودن یا سازگاری) و وجدانی بودن (مسئولیت پذیری) طراحی شده است. همچنین این پرسشنامه فرم دیگری به نام NEO-FFI دارد که یک پرسشنامه ۶۰ سؤالی است و برای ارزیابی پنج عامل اصلی شخصیت به کار می رود که در این تحقیق از این نوع پرسشنامه استفاده گردید. در فرم ۲۴۰ سؤالی هر عامل دارای ۶ سطح یا زیرمقیاس است، درحالیکه در فرم کوتاه هر عامل با ۱۲ سوال سنجیده می شود (سید محمدی، ۱۳۸۱). پنج عامل اصلی شخصیت عبارتند از: روان نژندی، برونگرایی، انعطاف پذیری، دلپذیر بودن، مسئولیت پذیری و باوجدان بودن. میزان پایایی مؤلفه های پرسشنامه شخصیت نئو به روش آلفای کرونباخ در این تحقیق به شرح زیر به دست آمده است: میزان پایایی مؤلفه روان رنجور خوبی، برون گرایی، گشودگی به تجربه (انعطاف پذیری)، توافق پذیری و وجدانی بودن (وظیفه شناسی) باروش آلفای کرونباخ

در تحقیق حاضر به ترتیب ۹۲/۸۲/۷۷/۷۲ و ۷۲/۷۲ بوده است.

پرسشنامه هیجان خواهی زاگرمین

زاگرمین پرسشنامه ۴۰ ماده ای مواد کاغذی به نام مقیاس هیجان خواهی (SSS) ساخته است. در جریان ساخت این آزمون، او آن را روی اشخاص بسیاری که رفتارشان با تعریفی که از هیجان خواهی مطابقت داشت اجرا کرده است. این افراد کسانی بودند که برای آزمایشهای روان شناختی که آنان را در معرض تجربه های جدید قرار می داد داوطلب شده بودند کسانی که شغلشان با خطر جسمانی توأم بود (نظیر افسران پلیس و رانندگان) و کسانی که تجربه مصرف مواد مخدر و تجربه های متنوع جنسی داشتند. نمره های این آزمودنیها با نمره های اشخاصی که به طور عمومی و از روی اراده از این نوع فعالیتها اجتناب می کردند، مقایسه شدند، کسانی که اقدام به فعالیتهای غیر عادی و خطرناک می کردند در آزمون SSS نمره بالایی بدست آوردند و افرادی که فعالیتهای آرامتر و کم حادثه را ترجیح می دادند، در این آزمون نمره پایینی داشتند. برای صفت کلی هیجانخواهی چهار عامل یا مؤلفه تعیین شده است. که شامل: هیجان خواهی، ماجراجویی، بازداری زدایی و رقابت طلبی می باشد.

میزان پایایی پرسشنامه هیجان خواهی زاگرمین در این تحقیق به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ بدست آمد.

مقیاس شادکامی آکسفورد:

آزمون شادکامی آکسفورد دارای ۲۹ ماده است و میزان شادکامی فردی را می سنجد. پایه نظری این پرسشنامه تعریف آرگایل و کراسلند^۱ از شادکامی است (آنها به منظور ارایه یک تعریف عملیاتی از شادکامی آن را سازه ای دارای سه بخش مهم دانسته اند: فراوانی و درجه عاطفه مثبت، میانگین سطح رضایت در طول یک دوره و نداشتن احساس منفی) این آزمون در سال ۱۹۸۹ توسط مایکل آرگایل^۲ و براساس پرسشنامه افسردگی بک (BDI، ۱۹۷۶) ساخته شده است. ۲۱ عبارت از عبارات این پرسشنامه از BDI گرفته شده و معکوس گردیده و یازده پرسش به آن اضافه شده است تا سایر جنبه های سلامت ذهنی را پوشش دهد. مانند آزمون افسردگی بک هر سؤال مقیاس شادکامی دارای چهار گزینه است که آزمودنی باید بر طبق وضعیت فعلی خودش یکی از آنها را انتخاب نماید. امروزه به طور گسترده ای از این آزمون در پژوهش های مربوط به شادکامی استفاده می شود. میزان پایایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد در این تحقیق به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ بدست آمد.

1. Argaiel & Kerasland

2. Maicel & Argaiel

یافته ها

جدول ۱-۴: میانگین و انحراف معیار نمره آزمودنی ها در متغیرهای تحقیق

تعداد	حد اکثر نمره	انحراف معیار	میانگین	شاخص های آماری متغیرها
	۶۰	۱۳	۳۳/۵۷	ویژگی شخصیتی روان رنجورخویی
	۵۶	۱۳	۴۲/۴۲	ویژگی شخصیتی برون گرایی
	۵۸	۱۴	۴۲/۸۹	ویژگی شخصیتی گشودگی به تجربه
۳۰۰	۵۵	۱۳	۴۰/۹۹	ویژگی شخصیتی توافق پذیری
	۵۸	۱۷	۴۰/۷۷	ویژگی شخصیتی وجدانی بودن
	۳۹	۴	۲۸/۴۳	هیجان خواهی
	۱۰۹	۳۷	۸۷/۷۲	شادکامی

میانگین و انحراف معیار در مؤلفه ویژگی شخصیتی روان رنجورخویی تماشاگران به ترتیب ۳۳/۵۷، ۱۲/۸۶، در مؤلفه ویژگی شخصیتی برون گرایی تماشاگران به ترتیب ۴۲/۴۲، ۷/۹۷، در مؤلفه ویژگی شخصیتی گشودگی به تجربه به ترتیب ۴۲/۸۹، ۷/۰۳، در مؤلفه ویژگی شخصیتی توافق پذیری به ترتیب ۴۰/۹۹، ۶/۹۵، در مؤلفه ویژگی شخصیتی وجدانی بودن به ترتیب ۴۰/۷۷، ۶/۸۳ می باشد. همچنین میانگین و انحراف معیار متغیر هیجان خواهی ۲۸/۴۳ و ۵/۳۳ و برای متغیر شادکامی نیز به ترتیب ۸۷/۷۲ و ۱۲/۸۶ به دست آمد.

جدول ۲ ضریب همبستگی ساده بین مؤلفه های ویژگی شخصیتی (روان رنجورخویی، برون گرایی، گشودگی به تجربه (انعطاف پذیری)، توافق پذیری (سازگاری)، وجدانی بودن (وظیفه شناسی) و شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان

متغیر پیش بین	شاخص آماری متغیر ملاک	ضریب همبستگی (r)	سطح معناداری (p)
ویژگی شخصیتی روان رنجورخویی	شادکامی	-۰/۴۲	۰/۰۱
ویژگی شخصیتی برون گرایی	شادکامی	۰/۶۲	۰/۰۱
ویژگی شخصیتی گشودگی به تجربه (انعطاف پذیری)	شادکامی	۰/۶۱	۰/۰۱
ویژگی شخصیتی توافق پذیری (سازگاری)	شادکامی	۰/۶۲	۰/۰۱
ویژگی شخصیتی وجدانی بودن (وظیفه شناسی)	شادکامی	۰/۵۵	۰/۰۱
هیجان خواهی	شادکامی	۰/۴۵	۰/۰۱

بین ویژگی شخصیتی روان رنجورخویی و شادکامی هواداران رابطه منفی معنی دار وجود دارد. ($r = -0.42$ و $p < 0.01$). بین ویژگی شخصیتی برون گرایی و شادکامی هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان رابطه معنی دار وجود دارد. ($r = 0.62$ و $p < 0.01$).

بین ویژگی شخصیتی توافق پذیری (سازگاری) و شادکامی هواداران رابطه معنی دار وجود

دارد. ($p < 0,01$ و $r = 0,62$).

بین ویژگی شخصیتی وجدانی بودنو شادکامی هواداران رابطه معنی دار وجود دارد. ($r = 0,55$ و $p < 0,01$).

بین ویژگی شخصیتی گشودگی به تجربه (انعطاف پذیری) و شادکامی هواداران رابطه معنی دار وجود دارد. ($r = 0,61$ و $p < 0,01$).

بین مؤلفه های ویژگی های شخصیتی (روان رنجورخویی، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وجدانی بودن) و هیجان خواهی با شادکامی در هواداران رابطه معنی دار وجود دارد. ($r = 0,49$ و $p < 0,01$).

جدول ۳ ضریب همبستگی ساده بین مؤلفه های هیجان خواهی و شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان

متغیر پیش بین	شاخص آماری متغیر ملاک	ضریب همبستگی (r)	سطح معناداری (p)
عامل هیجان خواهی	شادکامی	۰/۴۰	۰/۰۱
عامل تجربه طلبی	شادکامی	۰/۳۴	۰/۰۱
عامل ماجراجویی	شادکامی	۰/۲۴	۰/۰۱
عامل تنوع طلبی	شادکامی	۰/۳۳	۰/۰۱

جهت سنجش رابطه بین هیجان خواهی و شادکامی تماشاگران از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. $r = 0,40$ در سطح $\alpha < 0,01$ با $N = 300$ بین این دو متغیر رابطه معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، بین مؤلفه هیجان خواهی و شادکامی تماشاگران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جهت سنجش رابطه بین مؤلفه تجربه طلبی و شادکامی تماشاگران از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. $r = 0,34$ در سطح $\alpha < 0,01$ با $N = 300$ بین این دو متغیر رابطه معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، بین مؤلفه تجربه طلبی و شادکامی تماشاگران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جهت سنجش رابطه بین مؤلفه ماجراجویی و شادکامی تماشاگران از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. $r = 0,24$ در سطح $\alpha < 0,01$ با $N = 300$ بین این دو متغیر رابطه معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، بین مؤلفه ماجراجویی و شادکامی تماشاگران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جهت سنجش رابطه بین مؤلفه تنوع طلبی و شادکامی تماشاگران از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. $r = 0,33$ در سطح $\alpha < 0,01$ با $N = 300$ بین این دو متغیر رابطه معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، بین مؤلفه تنوع طلبی و شادکامی تماشاگران رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بین مؤلفه های هیجان خواهی با شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان

رابطه معنی دار مثبت وجود دارد ($r = ۴۳/۰$ و $p > ۰/۱/۰$).

جدول ۴ رگرسیون مؤلفه های ویژگی های شخصیتی (روان رنجورخویی، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری، وجدانی بودن) و هیجان خواهی با شادکامی در هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان به روش ورود همزمان

سطح معنی داری	T	ضرایب رگرسیون		سطح معنی داری	F	R ^۲	R	شاخص آماری متغیر پیش بین	رود همزمان
		B	B						
۰/۰۲	-۲/۲۷	-۰/۱۱	-۰/۱۱					روان رنجورخویی	رود همزمان
۰/۰۳	۲/۱۷	۰/۲۱	۰/۱۵					برون گرایی	
۰/۰۰۹	۲/۶۱	۰/۳۷	۰/۲۰	۰/۰۰۱	۴۹/۳۹	۰/۴۹	۰/۷۰	گشودگی به تجربه	
۰/۰۱	۲/۵۴	۰/۳۶	۰/۱۹					توافق پذیری	
۰/۰۴	۲/۱۲	۰/۱۸	۰/۱۴					وجدانی بودن	
۰/۰۰۱	۴/۹۲	۰/۵۴	۰/۲۲					هیجان خواهی	

نتایج تحلیل رگرسیون با روش ورود همزمان نشان می دهد. شادکامی تماشاگران بر اساس مؤلفه های هیجان خواهی (هیجان خواهی، تجربه طلبی، ماجراجویی و تنوع طلبی) معنی دار می باشد ($F = ۱۷/۳۶$ ، $P \geq ۰/۰۱$). مقدار مجذور همبستگی R^۲ نشان می دهد ۱۸٪ واریانس شادکامی تماشاگران توسط متغیرهای یاد شده تبیین می شود.

بحث و نتیجه گیری

همانطور که در جدولهای ۲، ۳ و ۴ نشان داده شده است بین مولفه های ویژگی شخصیت، هیجان خواهی و شادکامی هواداران تیم فوتبال نفت مسجدسلیمان رابطه ساده و چندگانه وجود دارد. نتایج بدست آمده با تحقیقات، هایز و جوزف (۲۰۰۲)، پرنکار (۲۰۰۴)، به نقل از گروسی فرشی و بخشی پور، (۱۳۹۲)، عظیم زاده پارسی و همکاران (۱۳۹۰) و دنیو و کوپر (۱۹۹۸) همسو است..

هیجان خواهی نوعی صفت شخصیت است که با انگیزتگی و واکنش پذیری ارتباط دارد و این افراد همواره در جستجوی راه هایی برای افزایش دادن انگیزتگی از طریق تجربیات هیجان انگیز هستند. افراد هیجان خواه ماجراجو و برون گرا هستند، فرصت های خرسند را به حداکثر می رسانند و به شیوه لذت جویانه عمل می کنند، به فعالیت های مخاطره آمیز علاقه دارند، همیشه در جستجوی تجارب و احساسات تازه و بدیع هستند، از هیجان های ناشی از تحریکات اجتماعی لذت می برند، خودمختار و جسور می باشند، در نگرش های مذهبی و سیاسی تمایل به آزاد اندیشی دارند و از فعالیت ها و ورزش هایی که هیجانانگیز غیرعادی دارند حتی اگر جان آنها به خطر بیفتد لذت شدیدی می برند. این افراد به علت انرژی درونی مثبت بالا، رقابت

طلب بودن و تلاش مستمر و مداوم برای رسیدن به موفقیت از شادکامی بیشتری برخوردارند (سیدمحمدی، ۱۳۸۱).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت افراد برون‌گرا با اجتماعی بودن، پرانرژی بودن و تجربه احساسات مثبت و افراد انعطاف‌پذیر با احساس زیباپسندی، توجه به احساسات درون و وفق دادن خود با تغییرات محیطی و تجربه گرفتن از آنها در راه رسیدن به پیروزی، ناامید نشدن، داشتن اعتماد به نفس و رابطه‌ی مهربانانه با خانواده افراد سازگار با حس همدردی و نودوستی، تعدیل کردن فشارهای زندگی، تلاش‌های خردورزانه برای رسیدن به حل مسئله و کنار آمدن با مصائب و سختی‌ها و همسو کردن خود در جهت غلبه بر مشکلات افراد و طبقه‌شناس با سخت‌کوشی و هدفمندی و قدرت جهت‌دهی خوبی که در زندگی دارند و داشتن نظم درونی، پشتکار فوق‌العاده و تحمل و شکیبایی از شادکامی بیشتری برخوردارند. افراد هیجان‌خواه با پرداختن به فعالیت‌های تفریحی و تلاش برای کسب تجربه‌های تازه و متنوع، تنوع‌جویی در احساسات، مثبت‌اندیشی و با جسارت بودن از شادکامی بیشتری برخوردارند. تنها افراد روان‌رنجور به علت احساس یأس و سرخوردگی، تبدیل کردن شرایط عالی به شرایط خوفناک و ناتوانی‌های کوچک را به سختی‌های ناامیدکننده برای خود، واکنشی بودن عواطف، نداشتن شیوه‌های حل مسئله و عبور از بحران، احساس افسردگی و اضطراب، نداشتن روابط صمیمانه با دیگران و احساس تنها بودن از شادکامی کمتری برخوردارند.

افراد هیجان‌خواه با ریسک‌پذیری، خوش‌بین بودن و انگیزه‌ی فوق‌العاده شادکامی بالایی دارند. افراد تجربه‌طلب و ماجراجو عاشق ریسک کردن هستند و بسیار کنجکاو، خلاق و پرانرژی هستند و معمولاً خودانگیزه‌اند و علائق فراوانی دارند. این افراد معمولاً نگران و وحشت‌زده نمی‌شوند و با محدودیت‌ها می‌ستیزند و جان خود را به مخاطره می‌اندازند. آنها در لبه‌های زندگی می‌کنند، برای آنها تن به خطر دادن، معادل پاداش است. در زندگی استقلال دارند. آن‌قدرها نگران دیگران نیستند و معتقدند هر کس در قبال خود مسئول است. همچنین از هنر متقاعد کردن برخوردارند و به راحتی دیگران را تحت تأثیر قرار داده و دوستی آنها را برای خود می‌خرند. به سیاحت و سیر و سفر علاقه بسیار دارند. در برابر هر کس که بخواهد از آنها سوءاستفاده کند می‌ایستند، جسور و شجاعند. یکی از ویژگی‌های مهم آنها «در حال زندگی کردن» است. به خاطر حوادث و رویدادهای گذشته تأسف نمی‌خورند، برایشان زندگی چیزی است که باید آن را در لحظه و اکنون پیدا کرد. از طرف دیگر از آنجا که ویژگی‌های شخصیتی نسبتاً پایدار است، بنابراین می‌توان با توجه به ویژگی‌های شخصیتی افراد، رفتار آنان را پیش‌بینی کرد. ویژگی‌های شخصیتی مثل هیجان‌خواهی، ریسک‌پذیری، برون‌گرایی با شادکامی در ورزشکاران قابل پیش‌بینی باشد، همانگونه که نتایج این تحقیق نشان داد. نتایج تحقیق فوق‌العاده باشگاه‌های ورزشی کشور، بخصوص تیم‌های فوتبال می‌باشد که نیازمند استفاده از نتایج تحقیقات روانشناختی مرتبط می‌باشند. از جمله محدودیت‌های این تحقیق به دلیل شرایط حضور تماشاگران در ورزشگاه‌ها، نمونه در دسترس بوده است.

منابع

- آیزنک، ه. ج. (۱۹۷۷) "واقعیت و خیال در روان شناسی". ترجمه محمدنقی براهنی و نیسان قولیان (۱۳۷۸). تهران: انتشارات روز. صص ۳، ۶۷ و ۶۸.
- بهروزیان، س. (۱۳۸۵). "بررسی رابطه و ویژگی های شخصیتی با سلامت روانی در افراد مبتلا به بیماری فنیل کتونوریا در استان تهران"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- حقیقی، جمال، خوش کنش، ابوالقاسم، شکرکن، حسین، شهنی بیلاق، منیجه، نیسی، عبدالکازم (۱۳۸۵)، "رابطه الگوی پنج عاملی شخصیت با احساس شادکامی در دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه شهید چمران"، مجله علوم تربیتی و روان شناسی، پاییز ۱۳۸۵، ۱۸۸-۱۶۲.
- خوشایبی، ک (۱۳۸۴). "کتاب: سرشت"، تهران: انتشارات قطره.
- دلاور، ع (۱۳۸۴) "روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی"، چاپ بیستم، تهران، انتشارات ویرایش.
- ساعت چیان، و، الهی، ع، ناظمی، م و علیزاده، ا. (۱۳۹۰). "اولویت های عوامل جانبگذاری هواداران با میزان حضور و حمایت آنها در لیگ حرفه ای فوتبال ایران"، پژوهش ورزشی. سید محمدی، ی (۱۳۸۱) "روانشناسی شخصیت"، تهران انتشارات سمت.
- شاهنده، م (۱۳۸۶) "ساخت و اعتباریابی فرم کوتاه آزمون و کاربرد آن در مقایسه و ویژگی های شخصیتی دانشجویان فاقد و واجد والد همچنین در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی"، پایان نامه کارشناسی ارشد واحد اهواز.
- شولتز، د. شولتز، سیدنی ال (۲۰۰۵)، "نظریه های شخصیت". ترجمه: سیدمحمدی، یحیی (۱۳۸۱)، تهران: انتشارات ویرایش.
- گروسی فرشی، م، آ، بخشی پور، ع (۱۳۹۲) "بررسی ارتباط بین ویژگی های شخصیتی و احساس شادکامی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز"، فصلنامه علوم تربیتی و روانشناسی، سال اول، شماره ۱.
- معتمدی پور، ط (۱۳۸۷). "مقایسه ویژگی های شخصیتی با رضایت از زندگی زناشویی و سبک های دلبستگی در دیران مرد و زن مقطع متوسطه شهرستان اندیمشک"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
- نوری، ط، عابدی، م، علیپور، ا (۱۳۸۵) "بررسی رابطه شادکامی با ویژگی های شخصیتی کارکنان دادگستری استان اصفهان". فصلنامه علوم تربیتی و روانشناسی.

- ences, 11, 1011-1017. Journal of Psychology.
- Dickey, M.T. (1999). "The pursuit of happiness". Journal of Personality Assessment.
- Eysenck, H. J. & Eysenck, B. G. (1995). "Manual of the Eysenck Personality Questionnaire." London: Hodder and Stoughton. Journal of Psychology.
- Eysenck, H. J. & Eysenck, M. (1995). "personality and individual differences": A natural science approach. New York: Plenum Press. Journal of Psychology.
- Pernegar, T.V. (2004). Health and happiness in young Swiss adults, Quality of care until. Geneva university Hospital, Geneva, Switzerland.
- Zhang, L. (2004). "Revisiting the predictive power thinking styles for academic performance". The journal of psychology. 138, 351-370.